

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A
SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE PRÍBOVCE
2024 +

Názov	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Príbovce, 2024 +
Územné vymedzenie	Obec Príbovce/ Žilinský kraj
Územný plán obce/ VÚC schválený	Áno
Dátum schválenia PHRSR	
Dátum platnosti	2024 – 2029
Verzia	1.0
Publikovaný verejne	15.8.2024

Obsah

ÚVOD.....	3
Zámer spracovania PHRSR.....	4
1. HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHRSR	6
2. AUDIT ÚZEMIA.....	7
2.1. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA.....	7
A.1 ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA.....	9
A.1.1 Geografická charakteristika obce.....	9
A.1.2 Kultúrno-historická charakteristika obce	12
A.1.3 Sociálno-ekonomická charakteristika obce.....	13
A.2 ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	17
A.2.1 Analýza väzieb strategických dokumentov v oblasti regionálneho rozvoja s územím obce	17
A.2.2 Regionálne väzby.....	18
A.3. ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA.....	19
A.3.1. SWOT analýza.....	19
A.3.2. Problémová analýza	26
B.1 VÍZIA	28
B.1.1 Ciele stratégie rozvoja - prioritné osi, špecifické ciele	28
C.1 OPATRENIA A AKTIVITY	30
D.1 ÚLOHY, MONITOROVANIE, AKČNÝ PLÁN.....	33
D.1.1 Organizačné zabezpečenie realizácie programu.....	33
D.1.2 Systém monitorovania	33
D.1.3 Harmonogram realizácie programu rozvoja obce	33
E.1 FINAČNÁ ČASŤ	34
E.1.1 Finančné zabezpečenie opatrení a aktivít	34
F.1 PRIESKUM NÁZOROV OBYVATEĽSTVA.....	36

ÚVOD

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Príbovce na roky 2024 + je spracovaný ako strednodobý rozvojový dokument podpory regionálneho rozvoja pre jednotlivé obce. Je vypracovaný v súlade s platnou legislatívou zák. č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov a metodikou a inštitucionálneho rámca tvorby verejných stratégií schválenou uznesením vlády SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017 a nadradenými programovými dokumentmi. PHSR je základným dokumentom, podľa ktorého sa vykonáva podpora regionálneho rozvoja. Regionálny rozvoj sa realizuje s finančnou podporou Európskej únie prostredníctvom štrukturálnych fondov, s finančnou podporou štátu prostredníctvom programov štátnej pomoci, dotácií a preto je podmienkou, aby PHSR obce nadväzoval na strategické a programové dokumenty na národnej úrovni (Ciele a priority Agendy OSN pre udržateľný rozvoj 2030, Európsky ekologický dohovor, Víziu a stratégiu rozvoja Slovenska do roku 2030) a dokumenty podpory na regionálnej úrovni (Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja ŽSK na roky 2021+).

Dokument je spracovaný prioritne na roky 2024 – 2031 s možným výhľadom do r. 2033. Vychádza z platnej územnoplánovacej dokumentácie, rešpektuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja pre roky 2019 - 2022.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Príbovce na roky 2024+ spracovala Obec Príbovce v období december 2023 – august 2024. Dokument je spracovaný na základe SWOT analýzy, problémovej analýzy a na základe vyhodnotených dotazníkov vyplnených občanmi, reflektujúcich súčasný stav vybavenia obce a diania v obci a zároveň identifikujúcich potreby občanov vo vzťahu k obci, poskytujúcej priestor pre ich život.

Zámer spracovania PHRSR

Názov dokumentu	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Príbovce
Forma spracovania	Spracovania vo forme dokumentu
Riadenie procesu spracovania	Bc. Viktória Fláková, MBA – starostka obce Uskutočnenie prieskumu verejnej mienky, dotazník Mgr. Michaela Šišitková, MBA
Obdobie spracovania	December 2023 – august 2024
Financovanie spracovania	Z vlastných zdrojov

Vypracovanie PHSR je dôležité pre dosiahnutie využitia strategického plánovania na území obce, lepšiu implementáciu rozvojových aktivít a zvyšovanie konkurencieschopnosti a efektivity pri čerpaní z fondov Európskej únie v rámci aktuálnych operačných programov.

V prípade tvorby tohto programového dokumentu je dôležitá participácia verejnosti v procese tvorby PHRSR, čím sa zabezpečí spätná väzba a dosiahne sa konsenzu. Participovaním obyvateľov a záujmových skupín sa dosiahne vhodná implementácia rozvojových aktivít, ktoré podporia všeobecnú atraktivitu územia obce.

Pri stanovovaní cieľov a rozvojových aktivít je nutné prihliadať na ciele a priority dokumentu Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky. Základné princípy tvorby programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja: - Založenie na kvalitných a overených dátach - Komplexná analýza v troch kľúčových oblastiach (socioekonomická, územno-technická a prírodno-environmentálna) - Participovanie verejnosti v procese tvorby PHRSR - Vytvorenie partnerstva hlavných aktérov územia - Vyjadrenie vízie a cieľov v konkrétnych stratégiách a rozvojových projektoch obce.

Podľa zákona NR SR č. 539/2008 je PHRSR definovaný ako:

1) Strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnej stratégii regionálneho rozvoja a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa obec nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie obce.

2) Vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja zabezpečuje obec pri uplatnení partnerstva.

3) Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja, vytvorený v rámci partnerstva, pozostáva z:

a) analytickej časti, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja obce,

b) strategickej časti, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja obce pri zohľadnení jej vnútorných špecifik, určuje hlavné smery, priority a ciele rozvoja obce rešpektovaním princípov regionálnej politiky, s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,

c) programovej časti, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít potrebných na zabezpečenie realizácie PHRSR,

d) realizačnej časti, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie PHRSR, systém monitorovania a hodnotenia plnenia PHRSR s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie PHRSR formou akčných plánov,

e) finančnej časti, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie PHRSR.

4) Aktualizácia PHRSR sa vypracúva podľa potreby.

5) PHRSR a jeho aktualizáciu schvaľuje obecné zastupiteľstvo.

6) Schválenie PHRSR a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis, je podmienkou na predloženie žiadosti obce o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov podľa § 4, ods. 2.

Na vypracovanie dokumentu PHRSR sa uskutočnila analýza dokumentu Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (NSRR), platný pre roky 2020 -2030, s úrovňou národného dokumentu v oblasti regionálny rozvoj.

Zdroj <http://www.mpsr.sk/mvrrfiles/003994a.pdf>

1. HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHRSR

Plánované aktivity predošlého PHRSR boli realizované na základe priority a finančných prostriedkov, ktoré boli dostupné pre realizáciu.

Dokument PHRSR 2016 – 2023 mal ako hlavnú víziu stanovený strategický cieľ:

Obec dosiahne do roku 2023 vyššiu kvalitu života obyvateľov s ich aktívnym zapojením sa do života obce.

Tento cieľ bol postavený na predpoklad, že obec spoločne so svojimi partnermi zlepší kvalitu života obyvateľov predovšetkým v dvoch hlavných smeroch:

- vybudovaním plne funkčných prvkov infraštruktúry, vytvorí dobre podmienky pre príjemné a bezproblémové bývanie jej obyvateľov – miestna infraštruktúra.
- zlepši starostlivosť o ich životné potreby v sociálnej, duchovnej i materiálnej – vytváranie pracovných príležitostí, vzdelávanie, seberealizácia.

Takáto vízia je dlhodobá a je podkladom aj pre nový dokument PHRSR.

V období 2016 -2023 sa v obci podarilo:

Hospodárska oblasť

- rekonštrukcie miestnych komunikácií
- vybudovanie chodníkov
- rekonštrukcia verejného osvetlenia
- obstaranie územnoplánovacej informácie
- výmena autobusových zastávok

Sociálna oblasť

- zavedenie prvkov inkluzívneho vzdelávania v materskej škole
- aktivizácia záujmových združení – zriadenie klubovne pre seniorov
- založenie Únie žien v Príbovciach

Environmentálna oblasť:

- revitalizácia prírodno – krajinkárskeho parku
- výsadba nových tradičných slovenských drevín
- triedenie všetkých druhov odpadov na zbernom dvore, ale aj niektorých druhov priamo z domácností na pravidelnej báze

2. AUDIT ÚZEMIA

2.1. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA

Kategorizácia

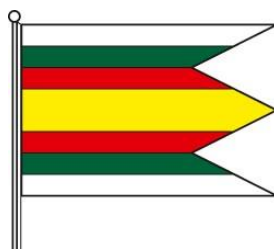
Územné členenie:	Okres Martin, Žilinský kraj , Slovensko
Typ celku (obce):	obec
Región:	Turieč
Obvod:	Žilina

Symboly

Erb obce:

Vlajka obce:

Štatutárny zástupca

Meno:	Bc. Viktória Fľaková, MBA
Funkcia:	starosta

Adresa

Obecný úrad Príbovce 184
038 42 Príbovce

Kontaktné informácie

Telefón:	043/4294218, 0918 878 194
e-mail:	ocu@obecpribovce.sk
web:	www.obecpribovce.sk

Faktografické údaje

Kód obce:	512524
IČO:	00316849
Počet obyvateľov:	1087
Rozloha:	5 970 730 m ²
Nadmorská výška:	420 m. n. m. (najnižší bod);

Súradnice:	462,8 m. n. m. (najvyšší bod)
Vodné toky:	49° 0' 0" s. z. š, 18° 53' 0" v. z. d
Prvá písomná zmienka:	potok Blatnický, rieka Turiec v roku 1230

Úradné hodiny

Pondelok:	7,30 – 15,30
Utorok:	7,30 – 15,30
Streda:	7,00 – 17,00
Štvrtok:	nestránkový deň
Piatok:	7,30 – 12,00

Spádovosť obce

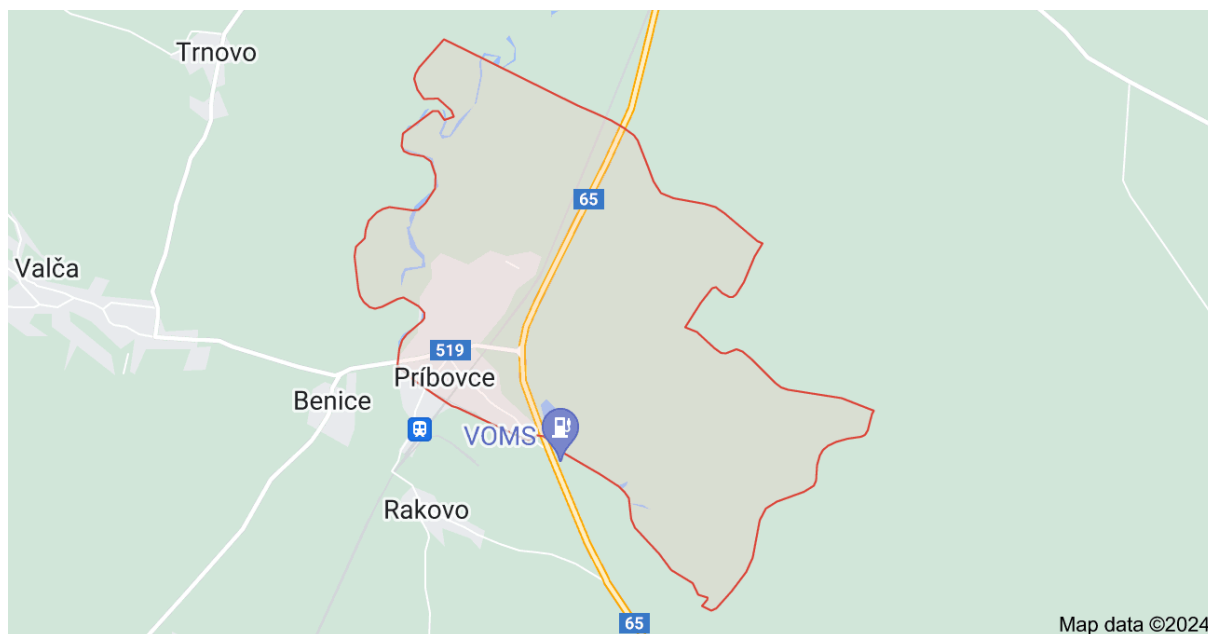
Sídlo matričného úradu:	Príbovce
Sídlo daňového úradu:	Martin
Sídlo OO PZ:	Príbovce
Sídlo Okresného súdu:	Martin
Sídlo OR HZZ:	Martin
Sídlo Okresného úradu:	Martin
Sídlo UPSVaR:	Martin

A.1 ANALÝZA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA

Pri spracovaní PHSR obce Príbovce sa vychádza zo získaných materiálov o histórii obce, o jej doterajších aktivitách, zo štatistických údajov a údajov ÚPSVaR. Obec Príbovce má ako ďalší dôležitý strategický dokument Územný plán obce, schválený v roku 2022.

A.1.1 Geografická charakteristika obce

Príbovce ležia v žilinskom kraji, v regióne Turiec, okres Martin. Geograficky má obec polohu v centre regiónu a už od svojho vzniku leží na križovatke dôležitých ciest celoslovenského významu, ktoré spolu so železničnou traťou tvoria spojenie s mestami stredného Slovenska. Obec má kataster s rozlohou 5 970 730 m² a susedí s katastrami obcí Benice, Rakovo, Ďanová, Necpaly, Košťany nad Turcom a na krátkom úseku aj s katastrami obcí Trebostovo a Trnovo. Zemepisná poloha obce Príbovce je 49° 0' 0" s. z. š, 18° 53' 0" v. z. d. Nadmorská výška najnižšie položeného bodu je 420 m. n. m. Nadmorská výška najvyššie položeného bodu je 462,8 m n. m. Hodnotené územie spadá do územného celku, ktoré podľa regionálneho geomorfologického členenia Slovenska zaraďujeme do Fatransko-Tatranskej oblasti, severnej časti geomorfologického celku Turčianska kotlina a oddielu Turčianske nivy - južný okraj holocénnej nivy Váhu. Cez kataster obce preteká rieka Turiec a Blatnický potok, ktorý zároveň tvorí hranicu so susednou obcou Rakovo. Na rieke Turiec je od roku 1966 chránený úsek výskytu Hlavatky podunajskej (Hucho hucho). V chotári sa nachádzajú nívne, lužné a hnedé lesné pôdy. Z hľadiska úrodnosti je ich kvalita priemerná. Obec Príbovce leží uprostred Turčianskej kotliny na ľavostrannej časti Turca. Zväčša odlesnený povrch chotára, na nive Turca a na pahorkatine so zvyškami poriečnych nánosov tvoria karbonatické štrky. Má nívne, lužné a hnedé lesné pôdy.

Geológia

Pôdu územia, na ktorom sa obec nachádza, tvoria prevažne riečne nánosy štrku a piesku. Povrch pokrýva v približnej hrúbke 20 cm čierna zem – oráčina. Blízko obce severovýchodným smerom sa nachádzajú tehliarske ílovito-piesčité hliny. Chránenou pôdou v zmysle zákona o ochrane poľnohospodárskej pôdy je pôda s bonitou od 1. do 4. Najlepšou

bonitou v katastri je bonita 4, ktorá sa tu nachádza najmä v severnej časti katastra a v rámci zastavaného územia obce.

Geomorfológia

Plochá niva Turca a náplavové kužele jeho prítokov vypĺňajú centrálnu časť zvlnenej až pahorkatinnej Turčianskej kotliny (miestami s dobre zachovanými riečnymi terasami), ktorá je obklopená rozsiahlym komplexom vysokých (do 1 024,4 m n. m. - 1 592 m n. m.) zalesnených pohorí. V posudzovanom území nebol zaznamenaný žiaden výskyt ložísk nerastných surovín. Z hľadiska minerálnych a termálnych vôd sa kataster obce Príbovce nachádza cca 6 km severne od zdroja minerálnej vody Kláštorňa (stolová minerálna voda) a približne 20 km severne od termálnych prameňov kúpeľného mesta Turčianske Teplice.

Podnebie

Z hľadiska hodnotenia podľa klimatických podmienok územie patrí do kategórie mierne teplých oblastí. Turčianska kotlina je otvorená smerom na sever, čo nemá priaznivý vplyv na klímu a podnebie je tu chladnejšie ako v okolitých kotlinách. Kvalita ovzdušia je ovplyvňovaná geografickými a geomorfologickými danosťami kotliny. Keďže ide o pomerne úzku vysočinnú kotlinu výrazne ohraničenú horstvami, zvažujúcu sa z juhu na sever, kotlina je menej vetrateľná a v prechodných obdobiach sa v nižších nadmorských výškach vyskytujú časté inverzné stavy ovzdušia. V celoročnej relácii je priemerná jarná teplota ovzdušia 7 stupňov Celzia, letná 16,4 stupňov Celzia, jesenná 8,6 stupňov Celzia a zimná - 2,7 stupňov Celzia. Priemerné ročné úhrny zrážok sa pohybujú od 700 až 800 mm (centrálna kotlina) do 1200 až 1300 mm (pohoria), ročná oblačnosť je 60 – 65 dní.

Flóra

Na základe fytogeografického členenia Slovenska (Atlas SSR, 1980) územie Turčianskej kotliny patrí do oblasti Západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), obvodu flóry vnútrokarpatských kotlín (Intracarpaticum), okresu Turčianska kotlina. Prírodná biocenóza na údolných nivách je značne pozmenená hospodárskou činnosťou človeka od dávnej minulosti (vytváranie pasienkov, plôch s ornou pôdou). Z pôvodných súvislých lesných porastov a krovitých formácií sa zachovali na brehoch Turca rozsiahle brehové porasty, na ďalšom území je to rozptýlená skupinová stromová a krovinová zeleň.

Fauna

Zloženie fauny širšieho riešeného územia je výsledkom pôsobenia zložitého komplexu prírodných činiteľov a zásahov človeka. Ako bolo uvedené kataster obce Príbovce zasahuje do chráneného úseku toku Turiec s výskytom hlavátky podunajskej. Na tok a ostatné vodné plochy je viazaný výskyt viacerých druhov vodného vtáctva: bocian biely, kačica divá, labuť veľká, hus bieločelá, čajka smejivá, niekedy aj vodnár potočný a volavka popolavá.

Vodstvo

Obcou preteká najdôležitejšia rieka regiónu Turiec, dlhá takmer 78 km. Rieka je vyhlásená za chránené nálezisko hlavátky a ako Národná prírodná rezervácia (od r. 1966). Riečny ekosystém Turca je charakterizovaný prevažne nenarušeným členitým korytom, početnými

meandrami so striedaním plytších, mierne perejnatých úsekov s úsekmi hlbšími, pomaly tečúcimi, miestami so širokou nivou a zriedkavými mŕtvymi ramenami. Priemerný ročný prietok Turca je 3 m³ /s. Najvyššie prietoky sú v jarnom období. V obci sa do rieky Turiec vlieva Blatnický potok. Rybárstvo v Turci má dlhú a bohatú históriu. Chov rýb sa v súčasnosti v Turci realizuje vo viacerých chovných staniciach a z celkového množstva 18 stojatých vodných plôch sa pre rybolov využíva 11, medzi nimi sú aj Príbovské rybníky s rozlohou 10 ha a vodnou plochou 4,32 ha. Nachádzajú sa východne od obce, vznikli v rokoch 1974 - 1985. Vo veľkej miere sa na športový rybolov v regióne využíva aj rieka Turiec. Je lovným revírom lipňovým s dominantným zastúpením lipňa tymianového a výskytom pstruha potočného, pstruha dúhového a tiež hojným výskytom hlavátky.

Chránené územia

Katastrálnym územím obce Príbovce prechádza chránené územie Národná prírodná rezervácia Turiec so 4. stupňom ochrany. Účelom vyhlásenia tohto chráneného územia a jeho ochranného pásma je zachovať prirodzený charakter vodného toku a zabezpečiť ochranu jestvujúcej sprievodnej vegetácie a viacerých chránených a ohrozených druhov rastlín a živočíchov. Severne od príbovských rybníkov sa nachádzajú mokrade Lopatiny s rozlohou 5 000 m² a Slatinisko pri Príbovciach s rozlohou 15 000 m². Sú súčasťou „Mokrade Turca“ (750,5185 ha), ktoré boli v roku 1998 zapísané do Zoznamu mokradí medzinárodného významu podľa Ramsarskej konvencie (Ramsar, Irán, 1971). Mokrade Turca sú tvorené niekoľkými súčasnými a navrhovanými maloplošnými chránenými územiami: NPR Turiec, NPR Kláštorské lúky, CHA Jazierko pri Jazernici, CHA Žarnovica, CHA Ivančianske močiare, navrhovaný CHA Blatničianka. Svoj medzinárodný význam majú vďaka mimoriadnej rozmanitosti bentosu (drobné organizmy žijúce na dne vôd), výskytu vzácných a ohrozených mokradových rastlinných a živočíšnych druhov a spoločenstiev, jedinečných ekosystémov, vedeckému a hydrologickému významu. V riešenom území sa nachádza chránené územie podľa medzinárodných dohovorov a to Ramsarská lokalita Mokrade Turca. Na základe uznesenia vlády SR č. 66 zo dňa 9.7.2003 do riešeného územia zasahuje územie európskeho významu: SKUEV0382 Turiec a Blatničianka.

Chránené druhy

Biotopy európskeho významu:

- Slatiny s vysokým obsahom báz (7230)
- Nížinné a podhorské kosné lúky (6510)
- Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa (6430)
- Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculion fluitantis* a *CallitrichoBatrachion* (3260)

Druhy európskeho významu:

- Bezstavovce: Šidielko (*Coenagrion ornatum*), Spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), Bystruška potočná (*Carabus variolosus*), Korytko riečne (*Unio crassus*), Priadkovec trnkový (*Eriogaster catax*), Ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), Klinovka hadia (*Ophiogomphus cecilia*)

- Stavovce: Hlaváč bieloplutvý (Cottus gobio), Kolok vretenovitý (Zingel streber), Píľ severný (Cobitis taenia), Hlavátka podunajská (Hucho hucho), Kunka žltobruchá (Bombina variegata), Mlok hrebenatý (Triturus cristatus), Vlk dravý (Canis lupus), Netopier obyčajný (Myotis myotis), Netopier brvitý (Myotis emarginatus), Podkovár malý (Rhinolophus hipposideros), Vydra riečna (Lutra lutra)

A.1.2 Kultúrno-historická charakteristika obce

Obec bola osídlená na konci doby bronzovej, o čom svedčí lužické popolnicové pohrebisko. Prvá písomná zmienka je z roku 1230 ako Terra Příbouch a jej názov je odvodený z mena známeho Priboša. Pôvodne zemianska obec ležala na starej historickej ceste z Ponitria, bolo tu prekladište pošty a tiež sa tu konali župné zhromaždenia. V roku 1783 tu bola založená evanjelická latinská škola, ktorá začala dôležitú dvestoročnú históriu rozvoja vzdelávania na území Příbovci s významom aj pre ďalšie okolité obce. V roku 1812 tu začala fungovať jedna z troch tabakových manufaktúr na území dnešného Slovenska. Postavením železnice, v roku 1872, vznikol priestor pre rozmach ďalších hospodárskych odvetví. Sídlo si tu našli aj dve pily, drevosklady lesov, výrobnia poľnohospodárskych strojov a neskoršie pareníc.

Zaujímavosti obce

Medzi zaujímavosti Příbovci patria národné kultúrne pamiatky, ktorými sú rímskokatolícky kostol zasvätený Sv. Šimonovi a Júdovi (súpisné číslo 183) a kúria Szimónyi (súpisné číslo 25) a tiež evanjelický kostol, oltár, krstiteľnica a zakristia ako celok je zapísaný v zozname národných kultúrnych pamiatok.

Rímsko-katolícky kostol v Příbovciach je zasvätený sv. Šimonovi a Júdovi. V roku 1640 bola pôvodne rímsko-katolícka drevená polozaklenutá kaplnka, s prvou písomnou zmienkou z roku 1433, prestavaná na evanjelický murovaný kostol a tento sa od roku 1710 stal majetkom rímsko-katolíckej cirkvi.

Pôvodný drevený evanjelický kostol na severe obce bol postavený v roku 1784. V roku 1879 bol nahradený murovaným kostolom s pristavenou 36 m vysokou vežou v roku 1901.

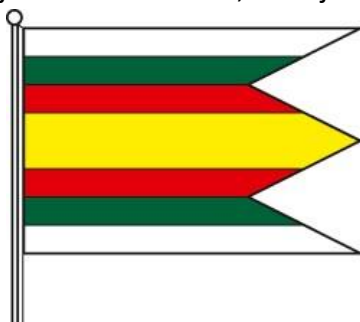
Erb obce

V červenom štíte nad zelenou oblou pažíťou zelenými ratolesťami ovenčený zlatý klas, nad ním strieborná osemhrotá hviezda a strieborný privrátený mesiac s tvárou.

Vlajka obce

Vlajka obce pozostáva zo siedmich pozdĺžnych pruhov vo farbách bielej (1/8), zelenej (1/8), červenej (1/8), žltej (2/8), červenej (1/8), zelenej (1/8) a bielej (1/8). Vlajka má pomer strán 2 : 3 a ukončená je tromi cípmi, t. j. dvoma zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

A.1.3 Sociálno-ekonomická charakteristika obce

Obyvateľstvo

V Príbovciach malo 31. decembra 2023 prihlásený trvalý pobyt 1091 obyvateľov. Počas roku 2023 sa obyvateľom obce narodilo 6 detí, zomrelo 9 obyvateľov obce, do obce sa prisťahovalo 35 obyvateľov a z obce sa odsťahovalo 27 obyvateľov. V roku 2023 obec zaznamenala celkový prírastok 5 obyvateľov.

Štruktúra obyvateľstva v 10 ročných vekových intervaloch (stav k 31. decembru 2023)

Vek	Muži	Ženy	Spolu
0 – 9	46	49	95
10 – 19	61	58	119
20 – 29	56	64	120
30 – 39	61	67	128
40 – 49	118	100	218
50 – 59	66	63	129
60 – 69	74	84	158
70 – 79	44	59	103
80 – 89	4	16	20
90 – 99	0	1	1

Podľa štatistiky SODB 2011 sa k slovenskej národnosti hlásilo 506 žien a 479 mužov, k českej národnosti sa hlásil 1 muž a 3 ženy, k ukrajinskej národnosti sa hlásila 1 žena a 1 muž uviedol inú národnosť. Až celkovo 100 občanov v rámci štatistiky neuviedli žiadnu národnosť.

Podľa štatistiky SODB 2011 malo 115 občanov ukončené základné vzdelanie. Učňovské vzdelanie bez maturity malo ukončených 185 občanov. Maturitu malo 432 občanov. Vysokoškolské vzdelanie malo 88 občanov, z toho 34 mužov a 54 žien.

Občania sa podľa vierovyznania hlásili najviac k rímsko-katolíckej cirkvi – 481 občanov, ďalej k evanjelickej cirkvi augsburského vyznania – 285 občanov a bez vyznania bolo 149 občanov. Z hľadiska počtu mužov a žien bol pomer rovnomerný.

K 31. decembru 2023 bolo 161 obyvateľov obce v predproduktívnom veku, 806 obyvateľov v produktívnom veku a 114 obyvateľov v poproduktívnom veku.

Podrobná štruktúra obyvateľstva podľa veku (stav k 31. decembru 2023)

Vekový interval	Muži	Ženy	Spolu
0	2	4	6
1 – 4	15	15	30
5 – 9	29	30	59
10 – 14	30	37	67
15 – 17	15	13	28
18 -19	16	8	24
20 – 24	23	36	59
25 -29	33	28	61
30 – 34	22	33	55
35 -39	39	34	73
40 – 44	57	43	100
45 -49	61	57	118
50 – 54	40	33	73
55 - 59	26	30	56
60 – 64	41	40	81
65 – 69	33	44	77
70 -74	30	42	72
75 -79	14	17	31
80 – 84	3	7	10
85 – 89	1	9	10
90 – 94	0	1	1
95 – 99	0	0	0
Spolu	530	561	1091

Spolky a združenia

Do diania v obci sa angažujú spolky a združenia, pôsobiace v katastri obce Príbovce:

- Dobrovoľný hasičský zbor - najstarší spolok pôsobiaci v obci, založený v roku 1890,
- TJ Dynamo Príbovce – občianske združenie, angažujúce sa vo futbale,
- Nádej človeka – občianske združenie pôsobiace v kultúre, organizujúce hudobno-literárne podujatia Príbovská jar a Príbovské Vianoce,

- Jednota dôchodcov na Slovensku, základná organizácia Príbovce – uskutočňuje stretnutia seniorov v obci.
- Únia žien, základná organizácia Príbovce – stretnutie žien a pomoc pri kultúrnych podujatiach.
- Zažnime svetlo, o.z. – história obce, náučné tabule

Kultúrna oblasť

Obec Príbovce na realizáciu obecných akcií využíva obecný dom, za účelom stretávania sa obyvateľstva pri spoločenských a kultúrnych podujatiach. Na organizácii spoločenského života sa podieľa obecná samospráva, materská škola a miestne spolky.

Pravidelne sa konajú podujatia:

- Novoročné stretnutie generácií
- Obecný ples
- Príbovská jar
- Karneval
- Fašiangy
- Stavanie mája
- Floriánska jazda hasičskej techniky
- Deň matiek
- Guláš seniorov
- Medzinárodný deň detí
- Vatra Jána Husa
- Turnaj o pohár starostu obce
- Memoriál Antóna Göröga
- Piatok o piatej
- Výročie SNP
- Evanjelický zborový deň
- Deň obce
- Úcta k starším
- Uvítanie detí
- Ekumenická spomienka
- Privítanie Mikuláša
- Adventný veniec
- Slovensko spieva koledy
- Príbovské Vianoce

Charakteristika stavu vybavenosti a obsluhy územia obce

Obec najmä vďaka svojej výhodnej polohe na križovatke ciest bola odjakživa prirodzeným centrom pre svoje okolie. Vďaka tomu je obec vybavená pomerne širokou škálou obchodov a služieb.

Školy

Materská škola	Áno
Základná škola	Nie

Vybrané služby

Predajňa potravinárskeho tovaru	Áno
Predajňa nepotravinárskeho tovaru	Áno
Pohostinské odbytové stredisko	Áno
Predajňa pohonných látok	Áno
Zariadenie pre údržbu a opravu motorových vozidiel	Áno
Predajňa súčiastok a príslušenstvá pre motorové vozidlá	Nie
Ubytovacie zariadenie	Nie
Pošta	Áno
Komerčná banka	Áno
Bankomat	Nie
Komerčná poisťovňa	Nie

Technická infraštruktúra

Verejný vodovod	Áno
Verejná kanalizácia	Áno
Elektrifikácia	Áno
Plynofikácia	Áno
Káblová televízia	Nie

Dopravné spojenie

Autobusová zastávka	Áno
Vlaková zastávka	Áno

A.2 ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

A.2.1 Analýza väzieb strategických dokumentov v oblasti regionálneho rozvoja s územím obce

PHSR VÚC

Program rozvoja obce je koncipovaný v súlade s programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja. Dané aktivity akčného plánu sú v súlade s PHSR Žilinského samosprávneho kraja.

Priority sa zacieli na nasledovné oblasti:

- Inovácia a vzdelávanie – rozvíjanie prostredia pre ekonomiku založenú na inováciách a podpora celoživotného vzdelávania,
- Životné prostredie – zachovanie prírodných hodnôt regiónu a podpora adaptácie na dopady zmeny klímy,
- Infraštruktúra – infraštruktúra podporujúca udržateľnú mobilitu a technická vybavenosť zlepšujúca životnú úroveň,
- Sociálna stabilita – dosiahnutie udržateľnej kvality života podporenú dostupnosťou služieb,
- Identita a sebestačnosť – atraktívne, konkurencieschopné, odolné a udržateľné regióny.

ÚPN VÚC

Žilinský samosprávny kraj na základe § 8 ods. 1 a § 11 ods. 2 písm. c) zákona NR SR 302/2001 Z.z. o samospráve vyšších územných celkov v znení neskorších predpisov a § 17 vyhlášky 55/2001 o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a v súlade s uznesením vlády SR 969 zo 04.09.2002 vydal Všeobecne záväzné nariadenie Žilinského samosprávneho kraja o záväzných častiach zmien a doplnkov č. 1 Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja č. 6/2005 zo dňa 27.4.2005.

V nasledujúcom období boli vydané nasledovné zmeny:

- zmeny a doplnky č. 2 Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja, ktorých záväzná časť bola vyhlásená Dodatkom č. 1 k VZN ŽSK č. 6/2005 zo dňa 04.09.2006
- zmeny a doplnky č. 3 Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja, ktorých záväzná časť bola vyhlásená VZN ŽSK č. 17/2009 zo dňa 17.03.2009
- zmeny a doplnky č. 4 Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja, ktorých záväzná časť bola vyhlásená VZN ŽSK č. 26/2011 zo dňa 27.06.2011
- zmeny a doplnky č. 5 Územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja, ktorých záväzná časť bola vyhlásená VZN ŽSK č. 49/2018 zo dňa 19.03.2018

Obec Príbovce má vlastný územný plán, ktorý vychádza z územného plánu Žilinského kraja a je s ním v súlade. Územný plán obce Príbovce bol schválený Uznesením obecného zastupiteľstva v Príbovciach číslo 22/2023 zo dňa 17.07.2023. Územný plán bol vypracovaný v súlade so Zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov a v súlade s Vyhláškou č. 55/2001 o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii.

A.2.2 Regionálne väzby

Obec je aktívne zapojená do činnosti Mikroregionálneho združenia Lučanská Malá Fatra, v ktorej je začlenených 14 obcí spolupracujúcich na stratégii spoločného rozvoja cestovného ruchu a rozvoja odpadového hospodárstva na ich území. Obec je členom Združenia miest a obcí – región Turiec (ZMOT) a Združenia miest a obcí Slovenska (ZMOS), ktorých hlavným cieľom je hlavne chrániť zákonné práva a záujmy miest a obcí, aktívne ovplyvňovať rozvoj ich samosprávnych funkcií, zjednocovať postup obcí pri vykonávaní im zverených úloh. Príbovce sú tiež členom občianskeho združenia OZ Partnerstvo pre MAS Turiec, ktorého poslaním je podpora a koordinácia spoločného postupu všetkých sektorov spoločnosti v oblasti prípravy regiónu na prístup LEADER a jeho využitie pre koordinovaný rozvoj regiónu.

A.3. ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA

A.3.1. SWOT analýza

Na prezentáciu výsledkov komplexnej analýzy súčasného stavu územia obce Príbovce budila použitá SWOT analýza, ktorá vychádza:

- analýzy doterajšieho vývoja,
- súčasného stavu obce s uvedením jeho silných stránok,
- súčasného stavu obce s uvedením jeho slabých stránok,
- jeho potenciálnych rozvojových zdrojov – príležitostí (šancí),
- jeho potenciálnych ohrození rozvojových zámerov – hrozieb (rizík).

Pre definovanie základných prvkov SWOT analýzy obce boli využité:

- poznatky z doterajšieho vývoja a súčasného stavu vybavenia obce,
- rozvojové zámery obce,
- strategické ciele, ich priority a opatrenia.

Silné stránky obce predstavujú potenciálne faktory ďalšieho rozvoja obce vo všetkých základných oblastiach. Vytvárajú východiskovú základňu pre stanovenie reálnych rozvojových cieľov.

Slabé stránky obce predstavujú limitujúce faktory rozvojových zámerov a oblastí, na ktoré treba sústrediť pozornosť orgánov samosprávy.

Príležitosti (šance) sú faktormi, ktoré umožňujú pri ich využití naplnenie rozvojových zámerov obce, ich reálnosť a urýchlenie. Poznanie reálnych príležitostí je východiskom stanovenia splniteľných rozvojových cieľov.

Ohrozenia (riziká) predstavujú skutočnosti, ktoré môžu negatívne ovplyvniť resp. spomaliť realizáciu strategických cieľov rozvoja obce. Dôsledná analýza možností vzniku rizík na celospoločenskej i komunálnej úrovni predstavuje predovšetkým analýzu možností pri zabezpečovaní finančných zdrojov.

Poloha obce a väzba na vonkajšie prostredie

Silné stránky	Slabé stránky
- priaznivá dopravná dostupnosť - blízkosť hlavného uzlu regiónu - vypracovaný územný plán obce	- negatívne sprievodné javy dopravy (hluk, prach, znečisťovanie ovzdušia)

Príležitosti	Ohrozenia
- presadzovať prijímanie opatrení na potlačanie negatívnych javov dopravy - možnosti kooperácie riešenia otázok regionálneho charakteru s okolitými obcami	- nepresadenie opatrení na potlačenie negatívnych javov dopravy

Doprava, technická infraštruktúra

Silné stránky	Slabé stránky
- dostupnosť cestnej siete - vysporiadané vlastníctvo cestných pozemkov - dostupnosť inžinierskych sietí	- zlý technický stav cestnej siete - nízka bezpečnosť chodcov pohybujúcich sa v centre obce - nevzhľadné vzdušné vedenia, pomalé internetové pripojenia, poruchové vodovodné potrubia

Príležitosti	Ohrozenia
- rekonštrukcia cestnej siete - vybudovanie a rekonštrukcia chodníkov pri frekventovaných úsekoch ciest - rekonštrukcia inžinierskych sietí, vybudovanie optickej siete	- nezáujem vlastníkov inžinierskych sietí o ich modernizáciu

Občianske vybavenie, obchod a služby

Silné stránky	Slabé stránky
- kúpyschopnosť obyvateľov obce a okolia	- zlý technický stav budov slúžiacich občianskej vybavenosti - nedostatok priestorov pre obchod a služby - nedostatok parkovacích miest - nedostatok finančných prostriedkov

Príležitosti	Ohrozenia
- vybudovanie a rekonštrukcia priestorov občianskej vybavenosti vrátane parkovacích miest - vybudovanie a rekonštrukcia priestorov pre obchod a služby vrátane parkovacích miest	- nezáujem investorov

Bývanie

Silné stránky	Slabé stránky
- dobrá úroveň bytového fondu v obci s prevahou rodinných domov - stavebné pozemky na výstavbu rodinných domov - záujem o bývanie zo strany nových občanov	- nevybudované cesty a technická infraštruktúra k stavebným pozemkom - neustála investícia na údržbu a modernizáciu zariadení technickej infraštruktúry - poruchové vedenie rozvodov elektrickej energie na verejnom osvetlení

Príležitosti	Ohrozenia
- zjednotenie záujmov vlastníkov plôch stavebnými pozemkami pri budovaní cesty a technickej infraštruktúry k stavebným pozemkom	- veľa vlastníkov dotknutých pozemkov

Ľudské zdroje

Silné stránky	Slabé stránky
- pozitívny demografický vývoj - vytvorené záujmové združenia	- veľká časť staršej populácie

Príležitosti	Ohrozenia
- inklúzia v predprimárnom vzdelávaní - poskytovanie záujmovej činnosti pre deti - aktivizácia záujmových združení pri organizovaní kultúrno-spoločenských podujatí - zriadenie komunitného centra, zariadenia sociálnych služieb	- komunikácia medzi občanmi - slabší záujem, najmä mladších občanov o činnosť v záujmových združeniach - nedostatok finančných zdrojov na splnenie spoločenských, kultúrnych a športových zámerov

Verejné priestranstvá, verejná zeleň a šport

Silné stránky	Slabé stránky
- prírodné bohatstvo a kultúrne dedičstvo - vysporiadané vlastníctvo pozemkov pre budovanie oddychových zón a športových plôch	- všeobecný nezáujem obyvateľov na zlepšovaní životného prostredia - pohybová pasivita obyvateľov

Príležitosti	Ohrozenia
- využitie prírodného bohatstva a kultúrneho dedičstva pre budovanie oddychových zón a zón na trávenie voľného času - zriadenie športových plôch	- neprijatie zámerov revitalizácie verejných priestranstiev

Odpadové hospodárstvo

Silné stránky	Slabé stránky
- vybudovaná infraštruktúra odpadového hospodárstva	- finančná náročnosť zodpovedného nakladania s odpadmi - veľká produkcia biologicky rozložiteľných odpadov zo záhrad a verejnej zelene

Príležitosti	Ohrozenia
- efektívne využívanie infraštruktúry odpadového hospodárstva a jej ďalší rozvoj - predchádzanie vzniku biologicky rozložiteľných (mulčovanie)	- necenenie si životného prostredia - legislatívne zmeny - vytváranie nedovolených skládok odpadu

SWOT analýza silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození poskytla prehľad potenciálnych obmedzení i možností pri ďalšom rozvoji obce. Jej zhodnotenie umožnilo stanoviť nevyhnutné priority strategických cieľov v jednotlivých oblastiach a prijať opatrenia na zabezpečenie ich dosiahnutia. Analýza príležitostí a ohrození umožnila odhaliť doteraz nevyužitú šancu a súčasne definovať riziká, s ktorými sa samospráva môže v ďalšom období stretnúť.

A.3.2. Problémová analýza

Celkový sociálno-ekonomický rozvoj územia, v ktorom sa nachádza obec, je potrebné vnímať v rámci širších vzťahov a súvislostí. Z hľadiska merateľnosti a kompetencii samosprávy sú v programe rozvoja obce identifikované kľúčové problémy a disparity len na úrovni obce.

Hospodárska oblasť

Hospodárenie obce je stabilné. Pri svojej činnosti nevytvára a nehromadí dlhodobé záväzky, rozvíja aktivity, ktoré zabezpečujú splatenie všetkých pohľadávok voči obci. Usiluje o to, aby bol majetok zhodnocovaný a využívaný v prospech obyvateľstva. Finančné hospodárenie obce sa riadi schváleným rozpočtom na príslušný kalendárny rok. Rozpočet sa vnútorne člení na bežný a kapitálový rozpočet príjmov a výdavkov.

V hospodárskej oblasti je kľúčovým problémom zlý technický stav cestnej siete, nízka bezpečnosť chodcov pohybujúcich sa v centre obce, pomalé internetové pripojenia, poruchové vodovodné potrubia, zlý technický stav a nevhodná dispozícia budov slúžiacich občianskej vybavenosti, nedostatok priestorov pre obchod a služby, nedostatok stavebných pozemkov.

Podporou investícií v danej oblasti môžu byť vytvorené podmienky pre zvýšenie kvality života občanov, bezpečnosti a nárastu počtu obyvateľstva. Realizácia aktivít bude mať pozitívny dopad na vzhľad obce.

V hospodárskej oblasti obce sú hlavnými faktormi rozvoja:

- rekonštrukcia miestnych komunikácií,
- výstavba a rekonštrukcia chodníkov,
- rekonštrukcia a modernizácia obecných budov,
- rozvoj individuálnej bytovej výstavby,
- rekonštrukcia verejného osvetlenia,
- výmena starého vodovodného potrubia.

Sociálna oblasť

V sociálnej oblasti je kľúčovým problémom veľká časť obyvateľstva v dôchodkovom veku, zvyšovanie podielu detí so špeciálnymi vzdelávacími potrebami, odcudzovanie občanov.

V sociálnej oblasti sú hlavnými faktormi rozvoja:

- vybudovanie komunitného centra,
- inklúzia vo vzdelaní,
- aktivizácia záujmových združení.

Environmentálna oblasť

V environmentálnej oblasti je kľúčovým problémom všeobecný nezáujem obyvateľov na zlepšovaní životného prostredia finančná náročnosť zodpovedného nakladania s odpadmi, veľká produkcia biologicky rozložiteľných odpadov zo záhrad a verejnej zelene. Významným prvkom ochrany životného prostredia je uvedomelosť obyvateľov. Vychádza z princípov trvalo udržateľného rozvoja ochrany a tvorby krajiny, z potreby znižovať a obmedzovať negatívne dopady ľudskej činnosti na zložky životného prostredia.

V environmentálnej oblasti sú hlavnými faktormi rozvoja:

- revitalizácia verejných priestranstiev,
- efektívne využívanie infraštruktúry odpadového hospodárstva a jej rozvoj,
- predchádzanie vzniku biologicky rozložiteľných odpadov.

B.1 VÍZIA

Stratégia rozvoja obce, vychádzajúca z výsledkov prieskumu názorov občanov, zo SWOT analýzy a problémovej analýzy, je postavená na vízii:

Zdravá a perspektívna obec, vyžadujúca kultúrny, historický a prírodný potenciál, poskytujúca príjemný priestor pre bývanie spotrebným vybavením, bez rušivých vplyvov.

Táto vízia predstavuje pohľad na budúcnosť obce, nie je časovo ohraničená. Na jej základe je stanovený strategický cieľ:

Obec dosiahne vyššiu kvalitu života obyvateľov s ich aktívnym zapojením sa do života obce.

Tento strategický cieľ je postavený na predpoklade, že obec, spoločne so svojimi partnermi zlepši kvalitu života obyvateľov predovšetkým v dvoch hlavných smeroch:

- vybudovaním plne funkčných prvkov infraštruktúry vytvorí dobré podmienky pre príjemné a bezproblémové bývanie jej obyvateľov – miestna infraštruktúra,
- zlepši starostlivosť o ich životné potreby v oblasti sociálnej, duchovnej i materiálnej
- vytváranie pracovných príležitostí, vzdelávanie, sebarealizácia.

B.1.1 Ciele stratégie rozvoja - prioritné osi, špecifické ciele

Naplnenie dlhodobej vízie rozvoja obce vedie cez stanovenie a plnenie strategických cieľov rozvoja obce, ich priorit a opatrení. Tieto boli stanovené predovšetkým na základe problémov, ich príčin a dôsledkov v súčasnom stave obce.

Schéma prioritných osí obce Príbovce a zadefinovanie špecifických cieľov:

Prioritná os č.1 Infraštruktúra	-----	Špecifický cieľ č.1 Kvalitné a dostupné služby verejnosti, udržateľná mobilita a technická vybavenosť zlepšujúca kvalitu života.
Prioritná os č.2 Sociálna stabilita	-----	Špecifický cieľ č.2 Rozvoj ľudských zdrojov, dosiahnuť udržateľnú kvalitu života podporenú dostupnosťou služieb.
Prioritná os č.3 Životné prostredie	-----	Špecifický cieľ č.3 Zachovať prírodné hodnoty a biodiverzitu, Podporiť adaptáciu na dopady zmeny klímy

Prioritná os č.4

Inovácie a vzdelanie

Špecifický cieľ č.4rozvíjať prostredie pre ekonomiku
založenú na inováciách a podpore
celoživotného vzdelávania**Prioritná os č.5**

Identita a sebestačnosť

Špecifický cieľ č.4atraktívne, konkurencieschopné, odolné
a udržateľné regióny

C.1 OPATRENIA A AKTIVITY

K naplneniu stanovených priorít boli identifikované opatrenia a podrobnejšie aktivity.

INFRAŠTRUKTÚRA

Opatrenie	Aktivita
1. Zvýšenie bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky	- rekonštrukcia a výstavba miestnych komunikácií (na roky 2024-2031, odhadované náklady 350 000 €, v časti Polícia-Evanjelický kostol) - rekonštrukcia a výstavba chodníkov v úsekoch s vysokou frekvenciou dopravy (na roky 2024-2031, odhadované náklady 90 000 €, dĺžka 60 metrov)
2. Podpora služieb verejnosti	- výstavba optickej telekomunikačnej siete (na roky 2026-2027, náklady budú uvedené v projekte, dĺžka 10 km) - výstavba kultúrnej zóny (na roky 2025-2031, odhadované náklady 100 000 €, plocha 1 400 m²) - modernizácia obecného úradu zameraná na energetické úspory, zvýšenie energetickej efektívnosti budovy (na roky 2025-2031, odhadované náklady 1 450 000 €, zníženie prevádzkových nákladov o 25%) - rozšírenie kapacity materskej školy (na rok 2030, odhadované náklady 340 000 €, zvýšenie kapacity o 15 detí) - modernizácia hasičskej zbrojnice – prístavba garáže, zvýšenie energetickej efektívnosti budovy (na roky 2026-2031, odhadované náklady 250 000 €, plocha garáže 96 m², zníženie prevádzkových nákladov o 25%) - zriadenie denného stacionára pre znevýhodnených (na roky 2025-2026, odhadované náklady 950 000 €, kapacita stacionára pre 18 obyvateľov)
3. Zintenzívnenie trvalo udržateľného využitia športovísk	- zriadenie podporných služieb na športoviskách (na roky 2026-2031, odhadované náklady 20 000 €, vybudovanie tribún) - vybudovanie cvičnej požiarnej trate (na rok 2030, odhadované náklady 10 000 €, plocha 240 m²) - podpora organizovaných športových aktivít pre verejnosť (na roky 2026-2031, odhadované náklady 23 000 €, 3 väčšie aktivity a každoročne futbalové zápasy)
4. Zintenzívnenie trvalo udržateľného využitia kultúrneho dedičstva	- revitalizácia priestoru pred katolíckym kostolom (na roky 2025-2031, odhadované náklady 85 000 €, revitalizovaná plocha 88 m²) - revitalizácia priestoru pred evanjelickým kostolom (na roky 2025-2031, odhadované náklady 85 000 €, revitalizovaná plocha 88 m²) - údržba verejných priestranstiev (na roky 2025-2031, odhadované náklady 10 000 €, v zastavanej časti obce)

5. Podpora individuálnej bytovej výstavby (IBV)	- výstavba miestnych komunikácií a inžinierskych sietí pre rozšírenie IBV (na roky 2025-2031, odhadované náklady 350 000 €, MK Nové Príbovce)
6. Budovanie infraštruktúry	- obnova vodovodnej siete (na roky 2028-2031, odhadované náklady 500 000 €, dĺžka 2 500 metrov)
7. Dopravná infraštruktúra	- aktualizácia pasportu dopravného značenia (na roky 2028-2031, odhadované náklady 15 000 €, dĺžka 8 500 metrov) - dobudovanie dopravného značenia v obci (na roky 2028-2031, odhadované náklady 15 000 €, výmena dopravného značenia)
8. Informačné sekcie	- vytvorenie informačného systému obce v podobe grafických a informačných tabúl a smerovníkov (na roky 2026-2031, odhadované náklady 3 500 €, osadenie 5 ks)

SOCIÁLNA STABILITA

Opatrenie	Aktivita
1. Sociálna integrácia znevýhodnených jedincov	- aktivizácia záujmových združení (na roky 2026-2031, odhadované náklady 6 000 €, podpora aktívnych združení)
2. Kultúra	- podpora organizovaných kultúrnych a spoločenských podujatí (na roky 2025-2031, odhadované náklady 72 000 €, každoročne 12 aktivít)
3. Cintorín	- odkúpenie parciel pod cintorínom (na rok 2030, odhadované náklady 30 000 €, plocha 2 462 m ²) - údržba cintorína (na roky 2025-2031, odhadované náklady 5 000 €, plocha 8 156 m ²) - údržba verejnej zelene na cintoríne (na roky 2025-2031, odhadované náklady 10 000 €, plocha 4 500 m ²)

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Opatrenie	Aktivita
1. Rozvoj odpadového hospodárstva	- aktualizácia programu odpadového hospodárstva s cieľom zvýšiť využiteľnosť a znížiť skládkovanie odpadov (na roky 2025-2031) - predchádzanie vzniku odpadov, triedený zber a zhodnocovanie biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov (na roky 2025-2031)
2. Zvýšenie hospodárnosti stavieb	- zníženie energetickej náročnosti obecných budov, verejného osvetlenia (na roky 2026-2031, odhadované náklady 80 000 €, rekonštrukcia verejného osvetlenia)
3. Ochrana životného prostredia	- starostlivosť o životné prostredie (na roky 2025-2031, odhadované náklady 16 000 €, starostlivosť o dreviny) - udržanie a rozvoj zelených plôch v obci (na roky 2025-2031)

INOVÁCIE A VZDELANIE

Opatrenie	Aktivita
1. Udržateľný rozvoj	- vytvoriť podmienky pre udržateľný ekonomický rozvoj obce – podpora podnikateľov, investorov (na roky 2025-2031) - zavedenie inovatívnych elektronických služieb verejnej správy pre občanov i podnikateľov (na roky 2025-2031) - zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality (2025-2031, prístup k bezplatnému prístupu na internet, základné školenie vyhľadávania informácií na internete) - propagovať a podporovať miestne remeslá, výrobky a služby (na roky 2025-2031, bezplatná propagácia miestnych remeselníkov a ich výrobkov na webovej stránke obce, organizovanie remeselných trhov)
2. Inovačné postupy	- Organizovanie školení a kurzov zameraných na rozvoj inovatívneho myslenia, digitálnych zručností a podnikateľských zručností (na roky 2025-2031, tieto záujmové kurzy môžu byť zamerané na rôzne cieľové skupiny, od mládeže až po podnikateľov)
3. Celoživotné vzdelávanie	- organizovanie vzdelávacích podujatí (workshopov) pre oblasť celoživotného vzdelávania (na roky 2026-2031, odhadované náklady 5 000 €, organizovanie vzdelávania pre seniorov) - identifikovanie vzdelávacích potrieb u občanov (na roky 2025-2031, monitoring záujmu seniorov) - podpora zdravia a zdravého životného štýlu obyvateľov (na roky 2026-2031, odhadované náklady 5 000 €, organizovanie seminárov s odborníkmi)

IDENTITA A SEBESTAČNOSŤ

Opatrenie	Aktivita
1. Identita územia	- zachovávať a zhodnocovať kultúrne dedičstvo (na rok 2030, odhadované náklady 15 000 €, oslavy obce, oslavy DHZ) - podporovať kreativitu a rozvíjať živú kultúru (na roky 2026-2031, odhadované náklady 1 500 €, podpora miestneho spevokolu)
2. Komunity	- podporovať aktívne komunity a posilňovať územnú spoluprácu (na roky 2026-2031, odhadované náklady 8 000 €, podpora záujmových spolkov)

D.1 ÚLOHY, MONITOROVANIE, AKČNÝ PLÁN

D.1.1 Organizačné zabezpečenie realizácie programu

Realizáciu programu zabezpečí obec z vlastných finančných zdrojov. Na realizáciu nákladnejších opatrení sa obec bude usilovať o získanie štátnych dotácií, nenávratných finančných príspevkov v rámci pomoci EÚ – Partnerská dohoda SR na roky 2021 -2027.

D.1.2 Systém monitorovania

Obec pravidelne monitoruje plnenie programu, zabezpečuje súlad programu rozvoja obce s územnoplánovacou dokumentáciou.

V rámci každej realizovanej aktivity budú stanovené merateľné ukazovatele, ktorými sa bude sledovať napĺňanie stanovených cieľov programu rozvoja obce.

D.1.3 Harmonogram realizácie programu rozvoja obce

Program rozvoja obce je vypracovaný pre roky 2024 +. Vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce sa uskutočňuje podľa akčného plánu pre jednotlivé volebné obdobie. Akčný plán obce schvaľuje obecné zastupiteľstvo podľa dostupnosti finančných prostriedkov a časových možností.

Každý akčný plán musí byť:

- reálny podľa finančných a časových možností
- konkrétny – rieši špecifický cieľ
- flexibilný – podľa možností spoločného postupu všetkých zúčastnených strán
- transparentný – verejne prístupný a kontrolovateľný
- monitorovateľný a hodnotiteľný v merateľných jednotkách.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Příbovce na roky 2024+ je vypracovaný pre roky 2024 až 2031, s možnosťou pokračovania v ďalších rokoch.

Podľa finančných možností je možné realizovať niektoré opatrenia (aktivity) súbežne, následne alebo v rámci spoločných projektov. Odhad realizácie programu rozvoja obce vychádza preto zo všeobecne očakávaných zdrojov financovania.

Finančnú náročnosť pri riešení konkrétnych opatrení bude možné stanoviť podľa aktuálnych možností.

E.1 FINAČNÁ ČASŤ

E.1.1 Finančné zabezpečenie opatrení a aktivít

Financovanie stratégie bude zabezpečené prostredníctvom kombinácie zdroj:

- vlastné zdroje,
- štátne dotácie,
- príspevky z európskych fondov
- súkromné zdroje

Kombinácia zdrojov pri čerpaní fondov EU je potrebná z hľadiska refinancovania, finančnej povinnej spoluúčasti a výdavkov na neoprávnené aktivity v rámci predloženého projektu. Zároveň je potrebné do úvahy finančné zaťaženie rozpočtu obce, prípadne počítať s úverovými bankovými zdrojmi.

Prehľad operačných programov a riadiacich orgánov, ktoré budú zverejňovať výzvy na predloženie žiadostí o nenávratné finančné príspevky v rámci európskych fondov:

Dokument je základným dokumentom, podľa ktorého sa vykonáva podpora regionálneho rozvoja. Regionálny rozvoj sa realizuje s finančnou podporou Európskej únie prostredníctvom štrukturálnych fondov, s finančnou podporou štátu prostredníctvom programov štátnej pomoci, dotácií a preto je podmienkou, aby PHSR obce nadväzoval na strategické a programové dokumenty na národnej úrovni (Ciele a priority Agendy OSN pre udržateľný rozvoj 2030, Európsky ekologický dohovor, Víziu a stratégiu rozvoja Slovenska do roku 2030) a dokumenty podpory na regionálnej úrovni (Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja ŽSK na roky 2021+).

PHSR reaguje na trendy súvisiace s klimatickou krízou, demografickými zmenami, technologickým vývojom, zmenou sociálnych väzieb, na identifikované problematické oblasti a výzvy.

V roku 2021 začalo nové programové obdobie Európskej únie, ktoré sa končí v roku 2027.

V tomto období je možné využívať financovanie na päť cieľov politiky súdržnosti:

1. Inteligentnejšia Európa – inovatívna a inteligentná transformácia hospodárstva
2. Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa
3. Prepojenejšia Európa – mobilita a regionálna prepojitelnosť IKT
4. Sociálnejšia Európa – vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv
5. Európa bližšie k občanom – udržateľný a integrovaný rozvoj mestských, vidieckych a pobrežných oblastí prostredníctvom miestnych iniciatív.

V súvislosti s programovým obdobím 2021 – 2027 boli vyhlásené nasledovné Operačné programy:

Operačné programy	Riadiaci orgán
Integrovaná infraštruktúra	Ministerstvo dopravy SR
Technická pomoc	Úrad vlády SR
Integrovaný regionálny operačný program (IROP)	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
Program cezhraničnej spolupráce	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
Efektívna verejná správa	Ministerstvo vnútra SR
Informatizácia spoločnosti	Úrad vlády SR

Medzi riziká implementácie opatrenia patrí najmä proces verejného obstarávania, výber prijímateľov, informačný systém a kontrola žiadosti o platbu.

Medzi opatrenia, ktoré dokážu pomôcť zmierniť riziká implementácie patrí:

- povinnosť postupovať v zmysle legislatívy o verejnom obstarávaní, vrátane aplikovania sociálneho aspektu pri verejnom obstarávaní,
- overiteľnosť a kontrolovateľnosť zabezpečená systémom administratívnych kontrol a kontrol na mieste v zmysle legislatívy upravujúcej kontroly investičných opatrení.

Základným predpokladom pre splnenie stanovených cieľov je získanie potrebných finančných zdrojov. Ide najmä o financie zo štátneho rozpočtu v kombinácii s rozpočtom obce, resp. z fondov Európskej únie. Ďalším predpokladom pre úspešné splnenie strategických cieľov je dôsledné vypracovanie a predkladanie programových zámerov a zdôvodnených žiadostí o pridelenie finančných prostriedkov na príslušné inštitúcie.

F.1 PRIESKUM NÁZOROV OBYVATEĽSTVA

Prieskum názorov obyvateľstva sa uskutočnil formou dotazníka, ktorý bol v decembri 2023 distribuovaný občanom. Dotazník bol rozdelený do dvoch častí. V prvej časti mali občania uviesť údaje o sebe a svojej sociálnej situácii. V druhej časti mohli respondenti vyjadriť svoj názor na vybrané investičné akcie obce.

1. Štruktúra respondentov:

Pohlavie	Ženy	Muži	Spolu
Počet	36	36	72
%	50	50	100

Prieskumu názorov obyvateľstva obce Príbovce sa zúčastnilo celkom 70 obyvateľov. Podľa pohlavia je portfólio rozdelené na polovicu.

2. Veková štruktúra respondentov:

Vek	15-17	18-24	25-34	34-44	45-54	55-59	60-70	70+	Spolu
počet	1	1	5	15	11	2	19	18	72
%	1,4	1,4	6,9	20,8	15,3	2,8	26,4	25	100

Najväčšou vekovou kategóriou, ktorá mala záujem vyplniť prieskum názorov obyvateľstva obce Príbovce je skupina občanov vo veku 60 -70 a 70+. Títo občania majú najväčší záujem o dianie v obci, ale aj majú najväčšie životné skúsenosti.

3. Vzdelanie respondentov:

Vzdelanie	Základné	Učňovské	Stredoškolské všeobecné	Stredoškolské odborné	Vysokoškolské	Spolu
Počet	2	15	8	26	21	72
%	2,8	20,8	11,1	36,1	29,2	100

Prieskumu sa zúčastnili prevažne občania so stredoškolským všeobecným, stredoškolským odborným a vysokoškolským vzdelaním. Jeden občan so základným vzdelaním je z kategórie 15-17 rokov.

4. Bývanie:

Druh	RD vlastný	RD rodičovský	Byt vlastný	Byt rodičovský	Podnájom	Iné	Spolu
Počet	55	7	4	0	2	4	72
%	76,3	9,7	5,6	0	2,8	5,6	100

Z uvedeného vyplýva, že prevažná časť respondentov býva vo vlastnom rodinnom dome v obci Príbovce.

5. Subjektívne hodnotenie výšky príjmu:

Príjem	Nedostatočný	Primeraný	Dostatočný	Iné	Spolu
Počet	9	37	21	5	72
%	12,5	51,4	29,2	6,9	100

Z prieskumu je zrejmé, že väčšina respondentov má primeraný, prípadne dostatočný príjem za prácu, ktorú vykonávajú.

6. Predstava o mieste zamestnania:

Zamestnanie	V obci	V Martine	V ZA kraji	Mimo SR	Iné	Spolu
Počet	9	27	7	2	13	58
%	12,5	37,5	9,7	2,8	18,1	80,6

V tejto otázke odpovedalo len 58 občanov, ktorí odovzdali vyplnené dotazníky, čo predstavuje 80,6%. Najväčšia predstava o mieste zamestnania je v okrese Martin.

7. Potreba vzniku nových pracovných miest v odvetviach: - viac možností

Odvetvia	Počet odpovedí	%
Remeselnícka výroba	29	40,3
Cestovný ruch	14	19,4
Priemysel	9	12,5
Sociálna oblasť	12	16,7
Štátny a verejný sektor	3	4,2
Poľnohospodárstvo	26	36,1
Lesné hospodárstvo	9	12,5
Obchod a služby	17	23,6
Stavebná výroba	8	11,1
Iné	5	6,9
Spolu	132	183,3

V tejto otázke mali respondenti možnosť vyjadriť sa k viacerým možnostiam, čo aj uskutočnili. Najviac by ocenili keby vznikli nové pracovné miesta v odvetviach priemyslu a poľnohospodárstva a obchodu a služieb.

8. Záujem o dianie v obci:

Záujem	Častý	Občasný	Nezáujem	Spolu
Počet	25	42	5	72
%	34,7	58,4	6,9	100

Podľa uvedených odpovedí sa respondenti občas zaujímajú o dianie v obci. V tejto otázke však musíme skonštatovať, že až 5 respondentov uviedlo, že nemá záujem o dianie v obci.

9. Členstvo respondentov v združení alebo spolku v obci:

Členstvo	Som členom	Nie som členom	Chcem členstvo	Spolu
Počet	29	42	1	72
%	40,3	58,3	1,4	100

Odpoveďou nie som členom odpovedalo najviac respondentov. Členmi združení a spolkov v obci je pomerne veľká časť respondentov. Pozitívom je, že je prejavovaný aspoň nejaký záujem o členstvo.

10. Aktivita pri spríjemnení života v obci (skrátene):

Aktivita	Som veľmi aktívny	Som málo aktívny	Som neaktívny	Spolu
Počet	14	36	20	70
%	19,4	50	27,8	97,2

Na túto otázku neodpovedali všetci respondenti. Tí čo odpovedali uviedli, že sú málo aktívni, neaktívni a na poslednom mieste sú odpovede som veľmi aktívny.

11. zdroje získavania informácií o dianí v obci:

Zdroje	Počet odpovedí	%
Na ulici	29	40,3
Na obecnom úrade	17	23,6
Z úradnej tabule	25	34,7
Od starostu	10	13,9
Z obecného rozhlasu	45	62,5
Pri nákupe	12	16,7
Od poslancov OZ	10	13,9
V spolku (združení)	8	11,1
Z obecných novín	11	15,3
V kostole	11	15,3
Na návšteve	15	20,8
Z internetu (web obce)	25	34,7
Sociálne siete	19	26,4
Z aplikácie MUNIPOLIS	22	30,6
Iné	5	6,9
spolu	264	366,7

V tejto otázke mali respondenti opäť možnosť vybrať si viacej možností. Touto otázkou bolo zistené, že najviac informácií ľudia získavajú z obecného rozhlasu, na ulici, z úradnej tabule, z internetu (webu obce) a z aplikácie MUNIPOLIS. Je zrejmé, že je potreba digitalizácie, aktualizácie webovej stránky a informovanie občanov z úradnej tabule. Bolo by vhodné digitalizovať aj obecný rozhlas, ktorý by vedel údaje zo stránky hlásiť, aby boli občania informovali z jedným najsledovanejším spôsobom.

12. Miera oboznámenia s rozvojovými aktivitami obce:

Miera	Poznám dobre	Poznám čiastočne	nepoznám	Spolu
Počet	12	50	10	72
%	16,7	69,4	13,9	100

Vzhľadom na otázku číslo 8. Záujem o dianie v obci bolo zjavné, že občania majú občasný záujem o dianie v obci. Z tejto otázky čiastočne vyplýva aj odpoveď na túto otázku a teda podľa občasného záujmu je zrejmé, že občania poznajú len čiastočne rozvojové aktivity obce. Vyplýva to aj z verejných akcií, kde sa pravidelne zúčastňujú stále tí istí ľudia. Je potrebné preto ľudí zaujať a podnietiť ich na aktívnejší záujem.

13. Navštevujete internetovú stránku obce?

Návštevnosť IS	Áno navštevujem	Nie nenavštevujem	Spolu
Počet	39	32	71
%	54,2	44,4	98,6

Na uvedenú odpoveď odpovedalo 71 respondentov, pričom viac respondentov uvádza, že sleduje internetovú stránku. Preto záujmom obce je zdokonaľovať, obnovovať a aktualizovať internetovú stránku.

14. Plánujete svoju budúcnosť spojiť so životom v Příbovciach?

Plánovanie	Áno	Nie	Neviem	Spolu
Počet	54	3	12	69
%	75	4,2	16,7	95,90

Odpoveďou sa zapojilo 69 respondentov. Väčšina z nich odpovedala kladne a majú záujem spojiť svoj život s Příbovcami. Len 3 respondenti neplánujú v obci spojiť svoj život.

15. Čítam obecné noviny Příbovské listy?

Čítam	Áno	Nie	Spolu
Počet	60	12	72
%	83,3	16,7	100

Doplňujúcou otázkou bolo Noviny by mali vychádzať:

Ako často	1x ročne	Štvrťročne	Občasne	Spolu
Počet	13	41	14	68
%	18,1	56,9	19,4	94,4

Příbovské listy číta až 83,3% respondentov, čo nám dáva najavo, že vzdávanie týchto novín má svoje opodstatnenie. Doplňujúcu otázku zodpovedalo 68 respondentov, ktorí prejavili záujem o štvrťročné vydávanie týchto novín.

Priestor pre osobné pripomienky, podnety a návrhy nevyužil ani jeden z respondentov.

Prieskum názor na vybrané investičné akcie obce, kde mali respondenti možnosť odpovedí čo najskôr/neskôr.

Čo najskôr by sa mali podľa nich riešiť – vybudovanie chodníka pre peších popri COOP Jednota, vybudovanie chodníka pre peších od pošty do Rakova, rekonštrukcia cestných mostov v obci (pri Korune , Píla), vybudovanie denného stacionára pre seniorov externou firmou, rozšírenie kamerového systému v obci, vybudovanie ciest - dokončenie nespevnených ciest v obci, úprava areálu družstevného dvora na oddychovú zónu, rekonštrukcia exteriéru a interiéru obecného domu, zavedenie triedeného zberu odpadu na cintoríne a rozšírenie zelene v obci.

Neskôr by respondenti riešili vybudovanie domu sociálnych služieb externou formou, vybudovanie detského ihriska v obci – lokalita Nové Příbovce, vybudovanie detského ihriska v obci – lokalita Píla, rozšírenie kapacity materskej školy, vybudovanie cyklotrasy pri Korune protipovodňovej hrádzi a napojenie na existujúcu trasu Socovce – Košťany n/Turcom, číslo 5427, vybudovanie oddychovej zóny v centre obci, rekonštrukcia chodníka smerom do Beníc a k futbalovému ihrisku, rekonštrukcia hasičskej zbrojnice, rozšírenie hasičskej zbrojnice o ďalšiu garáž pre auto, rekonštrukcia sobášnej miestnosti, vybudovanie urnovej steny na cintoríne, vybudovanie chodníkov – časť Píla a dolné Příbovce, vybudovanie parkoviska pri vstupe na cintorín, vybudovanie polyfunkčného objektu (byty, obch. priestory), rozšírenie vodovodu na obecnom cintoríne, vybudovanie informačného systému obce – informačné tabule pre podporu turistického ruchu.

Respondenti by **vôbec** neriešili výstavbu nového obecného domu a oplatenie futbalového ihriska.

V záujme obce Príbovce je vybudovať vhodné prostredie pre život každého občana a aj rešpektovanie verejnej mienky z uvedeného prieskumu.